

Överförmyndarnämnden

Underlag till ramärende 2021-2023

Förslag till beslut

Överförmyndarnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Under våren har prognoser för kostnader och intäkter för kommunens verksamheter för 2021-2023 tagits fram för att utgöra underlag till den driftsbudget som beslutas i juni, det så kallade ramärendet. I driftsbudgeten tas hänsyn till eventuella volymförändringar, däremot lämnas kostnader för verksamhetsutveckling och andra icke-volymrelaterade kostnadsökningar till höstens mål- och budgetdiskussioner. I ärendet beskrivs de prognoser som tagits fram för överförmyndarnämndens verksamhet. Den största skillnaden mellan 2020 och 2021 bedöms bli ökade kostnader för arvoden till ställföreträdare.

Ärendet

Ramärendet

I juni varje år beslutar kommunstyrelsen om de ekonomiska ramarna för kommunens verksamheter de kommande tre budgetåren i det så kallade ramärendet. Prognoser för verksamheternas intäkter och kostnader under budgetperioden ligger till grund för de ramor som beslutas. Det är främst kostnadsförändringar som beror på volymutveckling, det vill säga att det förväntas bli fler eller färre kunder, som tas med i ramärendet. Utökad ram för till exempel verksamhetsutveckling tas upp för diskussion i samband med mål- och budgetärendet under hösten.

Volymutveckling för överförmyndarnämnden

Ställföreträdarskap

Trenden för antal ställföreträdarskap har varit svagt negativ under 2019 och 2020 trots att befolkningmängden och medelåldern i Nacka ökar. Ett skäl till det kan till exempel vara att fler och fler använder sig av framtidsfullmakter. I underlaget till ramärendet för 2021-2023 har antalet ställföreträdarskap beräknats vara detsamma som 2020.

Arvoden till ställföreträdare

Huvudregeln är att det är huvudmannen som ska betala arvodet och ersättningen för nödvändiga utgifter för ställföreträdaren. En förutsättning för att huvudmannen ska vara skyldig att betala arvodet är att huvudmannen har inkomster som överstiger 2,65 x prisbasbeloppet eller tillgångar som överstiger 2 prisbasbelopp. Om både inkomsten och tillgångarna understiger 2,65 respektive 2 prisbasbelopp ska kommunen betala arvodet. Om inkomsterna eller tillgångarna överstiger 2,65 respektive 2 prisbasbelopp men inte med så stort belopp att det täcker hela arvodet görs en fördelning mellan huvudmannen och kommunen. Huvudmannen får betala så mycket av arvodet som inkomsterna eller tillgångarna överstiger prisbasbeloppsregeln och kommunen får betala det som resterar.

Bedömningen av huvudmannens betalningsförmåga görs i samband med årsskiftet genom sammanställning av inkomster och tillgångar för helåret. Flera huvudmän har tillgångar som påverkas av läget på börsen. Generellt gäller att ju bättre börsläge desto mindre andel av arvodet till ställföreträdarna behöver kommunen stå för. Under 2019 stod kommunen för cirka 40 procent av det totala utbetalade arvodet till ställföreträdare. Vid utgången av 2019 var börsvärdet högt, vilket gör att kommunens andel väntas minska något under 2020. Däremot är det sannolikt att börsvärdet minskar under 2020 och att det medför att kommunen får stå för en större andel av arvodet under de kommande åren. I underlag till ramärendet för 2021-2023 har nivån 60 procent använts som scenario.

Personalkostnader

I december 2019 inleddes avtalsamverkan med Värmdö och Vaxholms kommuner och verksamheten inom överförmyndarenheten utökades med både handläggare och akter. Genom avtalet fördelas driftskostnader för verksamheten till de tre kommunerna utifrån en överenskommen fördelningsnyckel. Samverkan ger därför ökad kostnadseffektivitet, både genom att alla tre kommuner delar på så kallade fasta driftskostnader, och genom att behovet av tillfällig förstärkning med handläggare minskar då enheten har fler medarbetare som kan täcka upp för varandra vid sjukdom och semester. Under det inledande samverkansåret pågår intensivt arbete med sammanslagning av verksamheterna, vilket gör att bemanningen behöver vara ungefär densamma som summan av tidigare totala antal handläggare. Denna nivå bedöms nödvändig även under 2021. I ramärendet föreslås personalkostnaderna vara desamma under hela planeringsperioden. Det motsvarar i praktiken att effektivisering krävs för att skapa utrymme för högre löner eller eventuella ökning av andra driftskostnader.

Andra faktorer som påverkar kostnaderna

Komplexiteten i handläggningen ökar över tid. Till exempel ser handläggarna allt oftare ärenden där vuxna barn flyttar hem till föräldrar och börjar leva på föräldrarnas bekostnad. Oberoende om barnet är sin förälders ställföreträdare eller om detta uppdrag sköts av någon annan, så kräver denna typ av ärenden både längre tid av, och högre kompetens hos, handläggaren. Enheten bygger ständigt på sin kompetens, inte minst vid rekrytering, och det

medför en ökning av den genomsnittliga lönen. Vidare finns behov att arbeta mer strategiskt med kommunikationsinsatser för att ha en långsiktigt hållbar rekrytering av ställföreträdare. Hänsyn till denna typ av kostnadsökning har inte tagits med i förslaget till ny ekonomisk ram för verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser. Ramärendet däremot ger en riktning kring vilka ekonomiska förutsättningar som överförmyndarnämnden får för 2021-2023, och underlaget som beskrivs i detta ärende är viktig input till det.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut medför inga konsekvenser för barn. Indirekt påverkas de barn som själva är huvudmän eller barn till huvudmän av hur väl överförmyndarenheten utför sitt tillsynsuppdrag. De ekonomiska ramarna utgör en viktig grund för enhetens verksamhet. Ett väl genomarbetat underlag som underlättar för kommunstyrelsen att besluta om ramärendet kan därför ge indirekt positiva konsekvenser för barn.

Bilaga

Tabeller till ramärende 2021-2023 för överförmyndarnämnden

Frida Plym Forshell
Arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret